

NOTÍCIA BIOGRÀFICA D'ARMAND OBIOLS

A l'adveniment de la República i el règim autonòmic que se'n seguí, la vida del meu amic experimentà un canvi radical. Ingressà a Acció Catalana, que aplegava la *intelligentsia* del país, i participà en les campanyes del partit amb conferències i discursos. I també amb articles que apareixien a «La Publicitat», en forma de segon editorial. El primer, al cantó esquerre de la pàgina de més pes, era signat alternativament per Rovira i Virgili, Bofill i Mates i Nicolau d'Olwer; el segon, a la dreta, anava firmat amb les inicials de l'autor. Els signats A. O. excel·lien per una sòlida elegància. L'estil feia pensar, en part, en el seny i la ben articulada contundència de Rovira i, en part, en la floridesa de Guerau de Liost. La seva oratòria era també impecable; mai no llegia, però aquells parlaments haurien pogut passar a la linotip sense retoc. Peces antidemagògiques, asèptiques, salprespes d'enginyoses sàtires contra els adversaris polítics, anaven adreçades a un públic mai multitudinari i convençut per endavant. Més tard, quan Rovira i Virgili se separà del partit i fundà «La Nau», diari del vespre, l'Obiols hi mantingué una rúbrica, «Buirac», des de la qual disparava sagetes més o menys emmetzinades a dreta i esquerra. La cosa durà poc. Havent acusat Joan Estelrich de plagiar, aquest, que era un home expeditiu i estufat, replicà amb un atac calumniós, una injúria greu. Els *potins* de l'Obiols no eren mai gratuïts, però sí «brodat» i gairebé sempre mordaços; i Rovira i Virgili sacrificà la secció a l'ara de la concòrdia.

Esclatada la revolució i la guerra, el viratge de l'Obiols encara s'accentuà. Havia retrobat plenament els seus dos companys de Sabadell, però ara l'acció del tercet es desplegava a Barcelona. Mentre alguns dels nostres patriotes cedien al «complex de Marató» i fugien del país amb un passaport afanyosament mendicat, o s'enclaustraven en el pis sordid d'una antiga serventa, on aprenien de fer ganxet —un jersei de llana ordinària es podia baratar per uns quants quilos de patates—, ell, l'Obiols, se sentia enardit per l'aire regirat, tèrbol, perillós d'aquell trabucament total. Des de primera hora participà en el Servei de Biblioteques del Front i en les tasques de l'Agrupació d'Escriptors Catalans. Més tard entrava al secretariat de la Conselleria d'Economia, de la qual rebé l'encàrrec de constituir una biblioteca del ram; però inexorablement endut per la seva passió dominant es propassà a gratient i alhora que amuntegava eixuts tractats sobre economia i finances, feia un fastuós arplec d'obres de literatura, de les que aleshores abundaven al mercat, més que negre, tenebrós, nodrit per les requisites de biblioteques privades.

La Institució de les Lletres, tot just fundada, el nomenà cap de redacció de la «Revista de Catalunya», la qual aleshores fou represa amb còpia de mitjans. L'Obiols s'hi lliurà aferrissadament. Aconseguí el miracle de fer aparèixer la revista amb una puntualitat britànica; obtenia sense esforç visible la col·laboració de les millors plomes del moment, i el sumari de cada número, extens i dens, era un model de qualitat i de ponderada varietat. Les diverses seccions funcionaven com un bon rellotge. Però la signatura de l'Obiols no s'hi troba ni per remei. Fou aleshores quan el nostre home descobrí el copiós i enginyós plagi d'un company, actiu col·laborador de la revista, crític de literatura nacional i estrangera particularment brillant. Un olfacte literari de primera força i una memòria precisa i duradora —i ell ho llegia pràcticament tot— li permeté de lligar caps i de posar en evidència el veritable trencaclosques d'unes afanades intricadíssimes. Aquest incident va tenir unes involucions penoses i saboroses alhora, que la discreció encara desaconsella d'especificar. [...]